

TONY BOSTRÖM

UNFICYP SWEDCON BAT 88 C

I fredens tjänst på Afrodites ö Cypern i östra Medelhavet 1986

Detta dokument skapade jag som en egen minnesbank för att kunna bearbeta både positiva som negativa upplevelser. Upplever att detta har fungerat bra. Ast/FN gav ingen debriefing vid hemkomsten på den tiden så denna del måste varje individ ansvara för själv. Idag ges alla missioner detta stöd vid hemkomsten.

Efter en lång tids problem mellan grek- och turkcyprioter invaderade Turkiet Cypern för att skydda turkarna. Första anfallet inleddes 21 juni 1974 på morgonen och pågick under tre veckor med våldsamma strider och tusentals dödsoffer. Turkiet tvingade 250.000 grekcyprioter i exil söderut på ön och placerade ut fastlandsturkar på nordsidan bl a i Kyrenia, Nicosia samt Famagusta.

Turkiskt flyg attackerade oljehamnen, bostadshus samt fabriker i Larnaca. Napalmbomber förekom ofta. FN drabbades också av många förluster. När order om eld upphör gavs uppfattade inte alla turkiska förband detta utan fortsatte striderna. Efter detta föddes "Green-line" när den

turkiske befälhavaren ritade en grön linje med tuschpennan på kartan där styrkorna stannat. Denna kallas även Attilalinjen.

UPPDELNING AV CYPERN

Turkiet kontrollerade 40% av ön i norr och Grekland 60% i söder. Nordsidan styrde över elkraften och sydsidan över färskvattnet på ön. Dessa element kunde båda sidorna använda vid förhandlingar och eftergifter.

Ett undantag från uppdelningen är byn Pyla utanför Larnaca. Där bor turkar och greker. Pyla och byn Dipkarpaz på nordsidan är de enda platserna på ön där grekcyprioter och turkcyprioter lever tillsammans sedan 1974.

UNITED NATIONS PEACEKEEPING FORCE IN CYPRUS

Cypern benämns ofta som Afrodites ö sedan antiken och om kärleken är bestående kan man säga det samma om denna kärlekens ö. Man blir imponerad av naturens skönhet, öns inneboende charm och den lättsamma livsstilen. Cypern har en yta av 9259 kvadratkilometer – 225 km från norr till söder och 96 km från väst till öst.

Vi landade på Larnaca Airport 26 mars 1986 och möttes av brunbrända svenska FN-soldater och varma fuktiga vindar. Vi utgjorde den näst sista bataljonen i Svenska Cypernmissionen. UNFICYP bestod av FN-bataljoner från Sverige, Danmark, Storbritannien, Kanada och Österrike. Vidare fanns civil polis från Sverige, Finland, Australien samt Irland. Chef för UNFICYP var FORCE COMMANDER med HQ (Stab) grupperat i Nicosia. Min befattning som Catering Officer innebar bl a att ansvara för förplägnaden till SWEDCON (fyra måltider/dygn) samt vattentillförsel. Vi levererade till MP och civil polis från Sverige, Finland, Australien och Irland, utöver detta leverans till

Tony Boström som Catering Officer SWEDCON. Svenska sjukhuskompaniet i Libanon (Naquora). Dessutom anordnades sk gästmiddagar och speciella VIP-middagar. Till min hjälp ingick en förplägnadspluton som bestod av kockar, taxfree-shop, livsmedelspersonal och hovmästare. Jag tillhörde både staben och trosskompaniet.

Vi understödde följande camper inom SWEDCON: Camp Victoria, Camp Carl Philip, Camp Madeleine (nordsidan), Camp Polar samt Gold Fish Camp. Dessa camper stöddes

av egna kockar och kvartermästare. Vi disponerade Cyperns enda kylbil som användes vid leverans av kött, chark och mjölk etc till de olika camperna. Övriga ersatte vid Camp Victoria.

De två skyttekompanierna ansvarade bl a för bemanning med 8-10 soldater av OP vid gränsen (BZ) mot norra Cypern. Dessutom för bemanning av vakt på Camp Victoria. Man tjänstgjorde sex veckor, sedan rotation, och disponerade kök, sängar, elverk och samband med staben etc.

SWEDCON uppträdde dygnet runt i FN-uniform – övriga inom UNFICYP bar civila kläder under ledighet. I början blev det jobbigt att alltid uppträda i uniform men man insåg ganska snart att det blev en fördel i längden.

Vid min ankomst till Camp Victoria samlades många förväntansfulla säljare av grönsaker och rotfrukter etc

På Ben Gurion Airport i Israel.

och försökte på olika sätt påverka mej vid valet av leverantör. På ön finns två brittiska baser, Dehkelibasen utanför Larnaca och Akrotirebasen mellan Limassol och Paphos. Dessa baser bestod av 25.000 personer vardera och var kompletta brittiska samhällen (hustyper, skolor, gatunamn, affärer, kyrkogårdar etc).

Tyvärr förekom det att baspersonal förväxlades med FN-personal på fritiden och blev utpekade vid krogslagsmål och misshandel.

I första hand utnyttjade jag UN:s avtal med den brittiska basen Dehelia och handlade mycket färsk livsmedel av mr Kitsos (välkänd leverantör till UN), en mycket sympatisk person. Dessutom beställdes mycket från Sverige, t ex kaffe, snus, sylt, saft, konserver, knäckebröd, mjölkpulver mm. Denna transport utfördes av C 130 Hercules var tredje vecka till Larnaca Airport. Även andra förnödenheter levererades. Efter avlastning började vi omlasta Hercules med mat och förnödenheter så allt blev klart till nästa dag inför flygtransporten till Israel.

Sverigeförrådet på Camp Victoria bevakades med vakter – snus och kaffe bl a försvann annars lätt. Vi packade alltid med termosar med kaffe och matpaket till besättning och följepersonal på denna flight där vi måste landa i Israel på Ben Gurion Airport i Tel Aviv på grund av att flygplatsen i Beirut var sönderbombad. Den häftigaste inflygningen med Hercules blev en gång när två israeliska Phantomplan mötte upp oss och eskorterade oss vid vardera

vinge ner mot Ben Gurion Airport – ett starkt minne för mej. Efter landning och israelisk kontroll av lasten - omlastning till fordon och transport till Sjukhuskompaniet i Libanon om den israeliska och libanesiska checkpointen fungerade, ibland blev det lång väntan i 40-gradig värme. Någon svensk bataljon fanns inte ännu i Libanon, endast detta sjukhuskompani. Vid min hemrotation i oktober började den svenska bataljonen anlända till Libanon. Vi mötte pågående batch övlt Stig Svensson, T 3, på Arlanda.

Libanon är förmodligen ett av världens vackraste länder, men på grund av inbördeskriget som pågick var det svårt att röra sig där. 17 olika milisgrupper sköt på varandra. Skyddsväst och hjälm bars alltid av all personal.

CD-spelaren och CD-skivan lanserades 1986 och såldes i Libanon där kunde man köpa precis allt. En snygg Rolexklocka för 100 kronor – plagiat förstås. Själv köpte jag en Sony Walkman freestyle med radio som fungerade bra under missionen.

MEDALJPARAD

Efter sex månader utdelas FN-medaljen vid en speciell ceremoni, den sk medaljparaden. 500 gäster från olika nationer var inbjudna. Vaktsoldaterna tränade stenhårt och byggde upp Drill Squad SWEDCON. De genomförde en fantastisk uppvisning i hanterande av AK med brinnande bajonetter i mörkret, mycket bra genomfört av dessa.

Många gäster undrade om Sverige infört yrkesarmé så det blev ett gott betyg. Paradmiddagen innehöll ett komplett blågult svenskt smörgåsbord dukat i en stor idrottshall i Larnaca med porträtt av Konungen och Drottningen i centrum. Det blev mycket omtyckt av gästerna och frågorna blev många angående Janssons Temptations, Swedish Meatballs samt den inlagda sillen – en mycket uppskattad uppvisning av Drill Squad och uppskattad paradmiddag blev det för oss. Utan mina kockar och

Tony Boström med sin leverantör mr Eugen Kitsos och sin efterträdare.

Vakten vid Camp Victoria i Larnaca.

hovmästare skulle det varit svårt att uppnå detta.

Militärpolisen (MP) höll bl a ordning på FN-personalen dygnet runt och löste många andra uppgifter som trafikledning och vägvisning mm. SWEDCON CIVPOL ansvarade bl a för att pensionen utbetalades på nordsidan i byn Dipkarpaz till instängda grekcyprioter en gång i månaden och bistod också den lokala polisen på Cypern vid fall där FN-personal från Sverige var inblandade.

STÄDER OCH PLATSER

Nicosia är Cyperns huvudstad och är fortfarande den enda huvudstaden i världen som är delad mellan två länder. BZ (buffertzonen) är här den smalaste delen på hela ön, endast ett tiotal meter skiljer mellan grek- och turksoldaterna. Norrut ligger hamnstaden Kyrenia med de höga bergen och Bellapais känd från boken "Bitter Lemon" skriven av Lawrence Durrell. Bortom Kyrenia ligger "femfingerbergen" där Rickard Lejonhjärtas bas fanns i korsridarborgarna under korstågen mot Jerusalem.

På andra sidan bergen ligger Famagusta som innan 1974 var en stor sevärdhet inom de venetianska murarna. Och här ligger de bästa relax- och badstränderna med Cyperns bästa mjuka sand. Här finns ca 140 spökhotell som förfallit under 45 års tid. Mark och byggnader tillhör fortfarande grekcyprioterna som måste lämna detta 1974. Ingen ekonomisk eller militär lösning i sikte ännu 2019.

Vid Old Famagusta ligger staden Varocha, där levde 30.000 personer fram till 1974. Många omkom vid flyganfallet. Staden är stängd och mi-

nerad sedan dess. Turkarna har tömt hotellen på inredning och många är totalförstörda av bomber och brist på underhåll. Under missionen använde Turkiet ett hotell som stab och förläggning.

Vid ett speciellt tillfälle kunde vi åka med Österrikes FN-personal igenom Varocha på en minröjd väg och det kändes mycket speciellt när vi stannade vid en f d bilaffär där taket tryckts ner och mosat de nya bilarna från 1974. På väggen fanns en kalender där sidan 21 juli 1974 visades och väggklockan stannat på 2.35 då anfallet genomfördes. Det var kusligt att stå där utanför och tänka på när detta utspelades 1974. Totalt kaos. Min leverantör mr Kitsos bodde här och jobbade med sin verksamhet. Han tvingades med sin familj fly för livet söderut och lämna allt mark, bilar, byggnader och lagerlokaler (Lagervärde 1974 ca 400.000 CYP Pund). Sedan dess har mr Kitsos inte kunnat besöka sin mark och byggnader.

VARMAST PÅ 15 ÅR

100 km österut i norra delen ligger Karpazhalvön, en av Cyperns vackraste delar med orörd natur etc. Just här på ön är man på den närmaste delen mot Syrien. Häftiga badstränder med härliga upplevelser. Vid rätt tid kan man uppleva när havssköldpaddorna simmar in och lägger mängder med ägg i sanden. En fantastisk upplevelse att vara med om kan jag intyga.

I april meddelade BBC, mycket sparsamt, om olyckan i Tjernobyli och då blev det lång kö vid den blågula telefonhytten till Sverige.

Sommaren 1986 blev den hetaste

på Cypern på 15 år därför gällde "safe water" för alla. Supplykontot för dricksvatten förhandlades många gånger med FN-skrapan i New York. Under augusti/september låg temperaturen mellan 45–48°. Medelhavet 30–33°. Efter överlämnade till Bataljon 89 C (sista bat) i oktober avslutade vi missionen och lastade Hercules med bl a ett svenskt smörgåsbord i hemlighet (endast lastmästaren visste). Detta dukade vi upp i aktern på luckan i skydd. Istället för kaffe och smörgåsar bjöds det på detta till personal och besättning på 500 m höjd. Det blev mycket uppskattat. Resan tog tio timmar till Arlanda.

LÄRORIKT

Bataljon 89C avlöstes efter sex månader av avvecklingsförbandet från Sverige och mycket förnödenheter hamnade också i Libanon.

Tjänstgöringen gav mycket att lära t ex hur religion och andra länders uppfattningar och värderingar skiljer sig från våra egna. Man lär sig också att framhäva sig som svensk medborgare och att lösa konflikter och inte fastna i detaljerna.

När det gäller våra löner och traktamenten så var Sverige den sämst betalda av alla bataljoner. Men vi hade ett gott kamratskap, en god teambildning samt en enorm stor livserfarenhet att ta med oss hem. Att vi sedan kunde resa till Alexandria eller Kairo i Egypten eller besöka andra länder på vår ledighet underlättade naturligtvis tjänstgöringen.

Ett stort tack till övlt Bertil Ackerot som beviljade min ledighet från FMV FÖRPLÄGNAD på Karolinen.